

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11–13. Telefon: József 6–70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Közgyűlés és nagygyűlés.

A második háborus év lezárásáról számolunk be. Június 4-én együttesen tartotta meg az Országos Állatvédő Egyesület évi rendes közgyűlését és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége nagygyűlését. Jelen voltak K. Nagy Sándor alelnök elnöklété alatt Grimm Gusztávné, Hauszmann Alajosné, Fenyvessy Adolf, Grimm Gusztáv, dr. Lendl Adolf, dr. Stern Adolf alelnökök, Csörgey Titusz tb. tag, Fodor Árpád főtitkár, Hänsler Károly titkár, Kubacska István titkár a Nyiregyházi Állatvédő Egyesület képviselőjében, Blau Pálné, Fölker Józsefné, Gách Istvánné, Halenkovich Fanny, özv. Kolozsváry Károlyné, Krizbay Mária, özv. Lőw Károlyné, özv. Párfy Károlyné, Popelka Johanna, özv. Schmidt Miklósné, Stettner Dezsőné, özv. Szini Károlyné, özv. Treszler Károlyné, Baráth Zoltán, Barta Rudolf, Feder Ferenc, Kunossy Frigyes, Neuwald Illés, dr. Rajic Dusan, Rétlaky Ferenc, Roth János, Zuckermann Ede alapító- és rendes tagok, Márk Dezsőné, Roth Jánosné, Uj Dezsőné, Bauer György, dr. Kubacska András, Verbir Béla, Woyna József vendégek. Kimentette magát Selymessy Ferenc és dr. Spett Ferenc Budapestről, Sipos A. Gyula és Arányi Antal Kassáról, Göttmann Ede Czeldömölkörlől és Koncs Sándor Miskolcziól. A Szegedi Állatvédő Egyesület üdvözlő táviratot küldött.

1. K. Nagy Sándor alelnök megnyitja az ülést, üdvözlő a megjelenteket, kimenti Máday Izidor elnöknek gyengélkedése miatti távolmaradását, megállapítja a jelenlevők határozatképes számát és felkéri ezen jegyzőkönyv hitelesítésére az anyaegyesület részéről Feder Ferencet és Zuckermann Edét, a szövetség részéről Grimm Gusztávot és Kubacska Istvánt.

2. Fodor Árpád főtitkár felolvassa a szövetségi egyesületek képviselőit, kik a következők: Kassa: Sipos A. Gyula, Arányi Antal; Temesvár: dr. Grósz József, Steiner Ferenc; Sopron: Grimm Gusztáv, Monostori Károly; Kőszeg: Chernel István és neje; Szentgotthárd: dr. Vargha Gábor; Szeged: Piukovits dön, Lantos Béla; Baja: báró Podmaniczky Endre; Kecskemét: Selymessy Ferenc, Koritsánszky János; Krassó-Szörény vmegye: Grimm Gusztáv; Pécs: Rech György, Róna Jenő; Nyiregyháza: Balla Jenő, Kubacska István; Vasvár: Fodor Árpád; Czeldömölk: Göttmann Ede; Hont vm.: dr. Dabis Antal; Pápa: dr. Saáry Tibor; Resiczabánya: dr. Siegescu József; Miskolcz: Koncs Sándor; Székesfehérvár: dr. Lauschmann Gyula, Marosi Arnold; Kevevára: dr. Mariska István; Trencsén: Petráss Károly.

3. Fodor Árpád főtitkár felolvassa az O. Á. V. E. múlt évi működéséről szóló jelentését, mely a következő: Igen tisztelt Közgyűlés!

Immár két esztendeje dúl a világháború és a mi gyenge csemeténk, az állatvédelem, ebben az általános

romlásban — hála Istennek — nem pusztult el. Fennmaradt épen az, ami a rombolásnak, gyűlölködésnek, kegyetlenségnek ellentéte, ellensége. Bizony csodával határos dolog az, hogy siker koronázta erőfeszítéseinket és fenn tudtuk tartani intézményeinket, eszközeinket, működésünk folytonosságát és kereteit. Nagy köszönet illeti meg ezért a földművelésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszter urakat, akik nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is az eddigi mérték szerint támogatták egyesületünket, valamint a többi egyházi és világi hatóságokat is, amelyek még az eddigénél is nagyobb melegséggel karolták föl törekvéseinket. Két ízben fejeztük ki meleg elismerésünket és köszönetünket a tanító-ság iránt, azon lelkes fáradozásaiért, melyek oly szép eredményekhez vezettek bennünket. Kifejeztük lapunkban hálánkat kedves szövetséges egyesületeink iránt is az ő sziklaszilárd hűségükért és kitartó együttműködésükért.

Más irányokban is kerestük az összefogódzást, az erősítéseket e nehéz időkben. Csatlakoztunk a Vörös Csillag nemzetközi szövetséghez, mely a Vörös Kerest példájára az állatoknak a háborúban való védelmére alakult a világ minden részén működő állatvédő egyesületekből. Összeköttetést hoztunk létre és közös tevékenységbe fogtunk az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesülettel, a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társasággal, az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel, a „Természet”, „Állatbiztosítás” és „Vadászat és Állatvilág” című lapokkal.

Igaz, hogy tevékenységünkön itt-ott rést ütött a háború különösen azáltal, hogy elvitte, elszólitotta, sőt még itthon is lefoglalta munkatársainkat, de másrészt jöszívű közönségünk áldozatkészsége némely irányban még eddig el nem ért eredményekhez is segített bennünket.

Mielőtt azonban ez évi munkálkodásunkra tekintenék vissza, bucsúzzunk el azoktól, akik immár nyugosznak. Elragadta hűveink sorából a halál Vaszary Kolos bibornok, volt hercegprímás és esztergomi érsek alapító tagunkat, K. Nagy Sándorné t. választmányi tagunkat, dr. Simay Aladárné választmányi tagunkat, Bartsch Gyula, özv. Brüller Károlyné, özv. dr. Divald Józsefné, Duchange Manó, özv. Eigel Nándorné, özv. Gemeiner Istvánné, ifj dr. Graf Vilmos, Gretschi Ödön, dr. Hammersberg Árpád, dr. Jónás Józsefné, Kégly József, dr. Klein Gyula, dr. Kubinyi János, Kühnemann Viktor, Nagy Sándor, özv. Pagáni Henrikné, Pokorny János, dr. Rechnitz Vilmos, Stolp Ferenc, Székely Árpád, Türsch Nándor és Wörner József rendes tagjainkat. Legyen áldott az ő emlékük! Pihenjenek csendesen!

A tagok létszáma a tavalyi 1398-cal szemben 1328 és pedig 200 alapító és 1128 rendes tag.

A háborúval kapcsolatban következő intézkedéseket tettük. „Mit kell szem előtt tartani a hadilól

gondozásánál?" címen magyar és német nyelven röpiratot adtunk ki és lapunkkal 28.000 példányt küldtünk szét, hogy olvasóink a katonák közé küldjék azokat.

A katonai lovak számára gyűjtött 703 K 64 f-t a választmány egyelőre őrizetbe tette. A vak katonákat vezető kutyák ügyében előterjesztést tett az egyesület az Orsz. M. Ebtenyészti Egyesülettel karöltve a m. k. rokkantügyi hivatalnak. Az Orsz. Népoktató Egyesület révén 700 drb. kiadványt juttattunk a beteg katonáknak, a Zita-kórházba pedig 100 darabot küldtünk.

Egyébként működésünk rendes ágazatait iparkodtunk művelni.

Kiadványaink a múlt közgyűlés óta következők voltak: 1. „Állatvédelem“ című szaklapunk 6700 példányban jelent meg és pedig júl.-aug. hóban 16 oldalas szám, szept.—okt. hóra 8 oldalas összevont szám és novemberől kezdve minden hónapban 8 oldalas szám. Hivatalos anyagunk a téli hónapokban nem volt sok, de tavasszal annál szebb és tartalmasabb számokat adtunk. 2. 1916. évi Gyermeknaptárunk 287.700 példányban. 3. Csörgey Titustól „A fészekodvak ügye a háborúban“ csak 500 példányban, mert megjelent lapunkban és következő kiadványunkban is. 4. A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések VI. évkönyve 8200 példányban.

Egyesületi és szövetségi évkönyvet tavaly nem adtunk ki elővigyázatos takarékoságból.

Annál nagyobb azonban, 148 oldalra terjedő, a madarak és fák napjának 10. ünnepsését bemutató évkönyvünk, mely 7002 iskolai jelentésről és 120 körlevélről számol be. E kiadvány óriási anyagának feldolgozásánál nagy segítségére volt a főtitkárnak Zeöke Antal dr. segédítikár. Ismét szolgálunk az évkönyvben két jutalmazott mintaelőadóval, Ort János és Ravasz István tollából. Ezen évkönyvnek „Visszapillantás a tízévi működésre“ című fejezete szerint a következő egyházi főhatóságok és kir. tanfelügyelők fejtettek ki a madarak és fák napja érdekében legszebb tevékenységet: Csernoch János bíboros hercegprímás, esztergomi érsek, Majláth Gusztáv Károly gróf, Zichy Gyula gróf, Balás Lajos r. k., Papp Antal g. kath. püspökök, Gyurátz Ferenc, Scholtz Gusztáv ág. h. ev., Sevcik Mitrofan, Puscariu Hilarion g. kel. püspökök és Ferenc József unitárius püspök; a kir. tanfelügyelők közül pedig legsebb eredményt értek el a következők: Csánky Gyula, Mosdóssy Imre, Hidassi Sándor, Schwetz Vilmos, Pacséri Károly dr., Rhédei János, Hajdu Ferenc, Kolumbán János, Jánossy Gyula, szentgericezi Nagy Géza, Polyánszky László, Zágróczky Gyula, Takács Béla, Halmágyi Ferenc, Ruzsitska Kálmán dr., Szirmai Miksa, Láng István, Alpáry Lajos, Dénes Károly, Votisky Géza dr., Berecz Gyula, Cserei Gyula és Wilt György dr.

A legutóbbi év összefoglalásában feltűnő a görög keleti iskolák örvendetes felbuzdulása, melynek következtében 263-ról (17·5%) 443-ra (29·5%) emelkedett a jelentések száma. Igaz, hogy ez évben különösen szorgalmaztuk ezen iskolák előhaladását, de mégis csak valóságos hívtallás ez az eredmény e válságos történelmi időben román és szerb egyházaink és polgártársaink részéről.

Kassai és temesvári szövetséges egyesületeink kezdeményezésére ismételve kértük a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy a madarak és fák napját a középfokú iskolákra is terjessze ki. A földművelésügyi miniszter úr közbenjárt az ügyben és a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr megbizta egyesületünket, hogy a

békés állapotok helyreálltával tegyen ez ügyben újabb előterjesztést. Ez évben már 50 középiskolánál fejtettek ki természetvédelmi tevékenységet a tavalyi 42-vel szemben.

1916. évi Gyermeknaptárunk a XVIII. évfolyam, ismét Máday Izidor elnök urunk előszavával Szabolcska Mihály, Benedek Elek, Pásztor József, Gaál Mózes, K. Nagy Sándor, Monostori Károly és Ágnes, Tordai Grail Erzs, Veveránné Wárlám Róza, Fövenyessy János, Báthory Gábor, Csíte Károly, Mencsay Károly, Bayné Tóth Erzs, Szabó Jolán, Fleischmann Dezsőné és a főtitkár közleményeivel jelent meg. Az Eötvös-alap ez évfolyam után 2165 K 79 f. jutalékot kap, mindössze már 14.000 K-t. A majdnem 300 ezer példány szétküldésénél e háborús időben fölmerült nehézségeket csakis Vargha Gyula dr. államtitkár és Szücs Iván dr. osztálytanácsos urak pártfogása által háríthattuk el. Az óriási munka lebonyolításáért a választmány és végrehajtó-bizottság Grimm Gusztáv ügyvivő alelnöknek mondott köszönetet. A szerkesztő bizottság elnöke az idén is K. Nagy Sándor, tagjai Monostori Károly, Selymessy Ferenc és a főtitkár voltak.

K. Nagy Sándor alelnök különben február hótól kezdve helyettesítette Máday Izidor elnök urat, aki némi pihenést óhajtott, de azért minden iránt melegen és élénken érdeklődött.

1917. évi Gyermeknaptárunk számára ismét kaptunk legjelesebb ifjúsági íróinktól közleményeket. A tanítók számára hirdetett pályázaton következők nyertek 10—10 K tiszteletdíjat: Bayné Tóth Erzs (Győr), Báthory Gábor, Bulinné Patak Ilona (Füzesabony), Gonda János, Lengyel Károly (Ruttka), Minke Béla, Monostori Ágnes, Stoll Ernő (Nyiregyháza), Veveránné Wárlám Róza (Abony), Wurm Károly (Pozsony) és Zöld Matild (Vermes).

Saját kiadványainkon kívül terjesztettük még eszméink hirdetése érdekében Pásztor Józsefnek „Négy lábú bajtársaink. Állatok a háborúban“ című kitűnő művét, Fromm Géza „Madárvédelem“ c. művét, Gönczy Miklóstól Hermann Ottó népies életrajzát és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában megjelent Útmutatást az olajtartalmú magvak termesztéséhez.

Az Orsz. M. Gazd. Egyesület rendezte országos állattenyésztési értekezleten állatvédelmi falragasz és röpirat kiadását javasoltuk.

A fejőstehenek tőgyének mesterséges megduzzasztása ellen országos mozgalmat indítottunk meg. A téli állatvédelem ügyében szövetséges egyesületeinkhez körlevelet és a nagyközönséghez hirlapi felhívást tettünk közzé. A budapesti gazdátlan kutyák és macskák érdekében szintén hirlapi felhívással fordultunk a közönséghez, nemkülönben a kutyákra való szigorúbb felügyelet végett az ebtulajdonosokhoz.

Az ebirtások ügyében az Ebtenyészti Egyesülettel közös kérvényt adtunk be a földművelésügyi miniszterhez.

Kiméletesebb ebfogó készülékek beszerzésén is munkálkodtunk. Több sikeres feljelentés történt a gypmesterek ellen.

Megbizottaink száma a hadbavonultakkal kevesbedett és kerekén 100. Legbuzgóbb megbizottaink: Janovich György dr. min. osztálytanácsos, Samassa János dr. főhadnagy, Mauthner Ödön magkereskedő, Nikolits György szerkesztő, Makay Béla min. tanácsos, Grimm Gusztáv, Grimm Gusztávné, Hauszmann Alajosné, özv. Schmidt Miklósné, Kolosváry Károlyné, Halenkovich Fanny úrnők és mások.

Megbizottak értekezlete L e n d l A d o l f dr. alelnök elnöklete alatt dec. 20-án volt, ez alkalommal Kötsky Gábor dr. rendőrfogalmazó tartott értékes előadást.

A székesfővárosban az államrendőrség közegei 1366 feljelentést tettek, az erdő- és mezőőrök 6 állatkínzást és 11 madárpusztítást jelentettek fel.

Jutalmat kapott 130 rendőr, 15 mező- és erdőőr, 10 detektív, polgári és közlekedési rendőr 1500 korona értékben.

Az állatmenedékházban 539 kutya volt.

A mentőkocsi 209 beteg és sérült lovat szállított.

Sokoldalú és eredményes tevékenységünket méltatták özv. Döry Miklósné óméltósága, aki 1200 K-ás alapítványt tett, Grimm Gusztáv, Prónay Józsefné, Popelka Johanna és más nagylelkű adakozók és két miniszter úr az ő nagyértékű elismerő iratával.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a madarak és fák napjáról szóló V. évkönyvünket megvizsgálván, egyesületünknek a madarak és fák védelme terén kifejtett tevékenységéért nyilvánította elismerését.

A földművelésügyi miniszter úr pedig az egyesület évi működéséről eléje terjesztett beszámolójára az egyesületnek az állatvédelem, különösen a jelenlegi nagy háború alatt oly sok veszélynek és pusztulásnak kitétt lóállományunk védelme körül kifejtett közérdekű működéséért nyilvánította elismerését.

Ezen és más értékes elismerések és erkölcsi támogatások, valamint széles e hazában mindenfelé működő lelkes munkatársaink adnak erőt és bizalmat egyesületünknek nagy feladatai megoldásához.

Kérem jelentésem szíves tudomásul vételét.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

4. A főtítkár felolvassa a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének működéséről és állapotáról szóló jelentését, mely a következő:

Igen tisztelt Nagygyűlés!

A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége ezelőtt 8 évvel alakult meg 18 taggal, a múlt évi nagygyűléskor 44 egyesületet számítottunk a szövetség tagjai közé. A lefolyt évben nem keletkezett új egyesület, mert a háborúra való tekintettel az itt-ott jelentkező törekvéseket sem támogattuk. Már régóta nem fejtenek ki tevékenységet Petrozseny, Arad, Nagyvárád, Nagybánya és Tolna-Tamási egyesületei, ezeken kívül nem működött a háború alatt vagy nem adott életjelt magáról 15 egyesületünk, ennél fogva jelenleg tényleg működő tagja csak 24 van a szövetségnek. Ezek közül a legtevékenyebbek az anyaegyesületen kívül Kassa, Temesvár, Szentgotthárd, Szeged, Baja, Nyiregyháza, Pozsony, Miskolcz, Sáros-, Hont- és Besztercze-Naszód vármegye egyesületei. A másik 12 pedig, melyek a háború miatt csak bénultan működhetek, de azért mindent megtettek, amit lehetett: Sopron, Kőszeg, Kecskemét, Krassó-Szörény vmegye, Czelldőmök, Körmend, Pápa, Szombat-hely, Székesfehérvár, Győr egyesületei és a pécsi Mecsek-egyesület madárvédő osztálya.

„Állatvédelem“ című folyóiratunk tükrében a szövetség ez évi élete két hullámhegyet mutat, melyeknek völgye a 4 téli hónapban van novembertől februárig. Az első kisebbik hullámhegyhez még a tavalyi közgyűlés adta a lökést, a második nagy föllendüléshez pedig körleveleink, buzdító cikkeink, levelezésünk, a tavasz és a béke reménye, a megújulás lehetete.

A tavalyi nagygyűlésre és utána 28 évi jelentés érkezett be, ezenkívül 10 más értesítés.

Januári körlevelünkre 11 szövetséges egyesületünk fejezte ki szép nyilatkozatokban a szövetséggel való meleg együttérzését.

Közgyűlésről még tavaly Szentgotthárd és Hont megye, az idei tavasszal pedig Baja, Hont megye, Pozsony, Nyiregyháza, Szentgotthárd és Temesvár, választmányi gyűlésekről Hont megye, Szentgotthárd és Szeged (3-ról) küldött jelentést. Ezenkívül gyűlések nélkül küldtek jelentéseket Kassa, Pozsony, Sáros, Besztercze-Naszód és Krassó-Szörény megyék.

Sok jelentés csak személyi változásokról szól.

Széll Kálmán b. t. t., a Szentgotthárdi Állatvédő Egyesület díszelnöke 1915. aug. 16-án elhunyt. Ez a nagy férfiú is pártfogója volt törekvéseinknek. Örizzük meg híven emlékét!

Elhunytak még Pálya Mátyás prépost, a Resiczai Állatvédő Egyesület elnöke és Leffler Sámuel főgimn. igazgató, nyiregyházi egyesületünk alelnöke. Nyugodjanak békében!

Lemondtak az elnökségről Antony Béla, Szentendrén, Szenes I. Sopronban, Páter Béla dr. Kolozsvárt és Marosi József Esztergomban. Winter András elnök Szolnokon hadbavonultával özv. Cseky Istvánnak adta át az egyesület vezetését. Schmidt Mihály titkár Keveváról Belgrádba távozott. Gontza Miklós titkár szerencsésen visszatért a hadviselésből és átvette a Resiczabányai Állatvédő Egyesület vezetését.

Szövetséges egyesületeink folytatták gyakorlati működésüket a madárvédelem terén. Ezenkívül megfeleltek a körleveleinkben és felhívásainkban kifejezett törekvéseknek, különösen a téli állatvédelem és kiadványok terjesztése terén.

Gyermeknaptárunk 1916. évi folyamából legtöbb példányt a szegedi (3850), kassai (1700), Hont vármegyei (1250) és nyiregyházi (1100) egyesület terjesztett. Kassai hű szövetséges társunk ezenkívül kedvezményeiről is lemondott, egészen önként.

Előadásokat tartott Székely Sándor Besztercén, Tafferner Béla Krassó-Szörény vármegyei alelnök a temesvári Arany János társaságban. Cikkeket írt Koncs Sándor titkár Miskolcon. Felhívásokat tett közzé a helyi lapokban Ágoston Károly elnök Eperjesen és Koncs Sándor titkár Miskolcon.

Nyiregyházán a rendőrkapitányság láttamozta igazolványt kap minden tag, mely feljogosít az állatkínzások esetében való közbelépésre.

Az egyes szövetséges egyesületek jelentései mind megjelentek szaklapunkban, mely egyesületeink összes tagjainak ingyen járt úgy, hogy az egyesületek fizettek minden tagjukért 50 f-t egész évre. Nem szüntettük meg a lap küldését azon egyesületeknél sem, melyek hátrálékban vannak. Most minden törekvésünk csak a meglevők megtartására irányul, de majd a béke rég óhajtott ölében Isten segédelmével a hiányokat pótolni, terjeszkedni és fejlődni is kívánunk.

A nagygyűlés a jelentést tudomásul veszi.

5. K u b a c s k a I s t v á n, a Nyiregyházi Állatvédő Egyesület titkára, egyesülete nevében melegen üdvözlö a nagygyűlést és előadja évi jelentését. („A szövetséges egyesületek köréből“ című rovatban.)

Az elnök köszönetet mond a buzgó titkárnak és egyesületének és melegen viszonzza az üdvözlést.

A főtítkár jelenti, hogy közgyűlési és évi jelentést küldtek: Sopron, Székesfehérvár, Krassó-Szörény vm., Szeged, Czelldőmök, Nyiregyháza, Győr, Pozsony

Temesvár, Szentgotthárd, Gyulafehérvár, Miskolc, Kassa, Pécs, Pápa, Kolozsvár, Kőszeg, Esztergom egyesületei.

6. Hänsler Károly pénztáros előadja jelentését, melyben a 141.495 K 65 f-t kitevő 1915. évi vagyonszerlelet és az 50.380 K 72 f. pénzforgalmat s 3295 K 87 f. egyenleget feltüntető 1915. évi folyópenz zárszámadást részletesen ismerteti. Felolvassa még a számvizsgáló bizottsági jelentést.

A közgyűlés amidőn a pénztári jelentést tudomásul veszi, a számvizsgáló bizottsági jelentés alapján úgy az elnökségnek, mint a pénztárosnak a szokásos felmentvényt megadja.

7. Pénztáros bemutatja és részletesen ismerteti a 49.301 K 30 f. pénzforgalmat feltüntető 1916. évi költségvetést, melyet a közgyűlés tudomásul vesz.

8. Az általános választások és a tisztújítás tételénél felszólal Kunossy Frigyes és indítványozza, hogy a nagy háború okozta rendkívüli viszonyokra való tekintettel ezen választás érdemleges elintézése helyett az eddig megválasztottak 1 évre, vagyis a jövő évi közgyűlésig tisztességükben változatlanul meghagyassanak. Elnök és dr. Lendl hozzászólása után a közgyűlés ezen indítványt határozatává teszi és dr. Lendl Adolf ajánlatára a tisztviselőknél, de különösen K. Nagy Sándor alelnöknek, fáradozásukért köszönetet fejez ki.

Tiszteletbeli tagokul választatnak Szabolcska Mihály és Benedek Elek a Gyermeknapvár nagynevű írói és Kubacska István, a Nyiregyházi Állatvédő Egyesület régi buzgó titkára.

Jelenlévő Kubacska István tiszteleti taggá történt megválasztásáért köszönetet mond.

9. A szegedi és nyiregyházi állatvédő egyesületek indítványait a választmány tárgyalta s az intézkedéseket a közgyűlés az elnökségre bizza.

10. A m. kir. földmívelésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak magas pártfogásukért, dr. Boda Dezső főkapitány úrnak hathatós támogatásáért, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek pedig a gyűlésterem többszöri szives átengedéséért a közgyűlés hálás köszönetét jegyzőkönyvileg kifejezi.

Dr. Lendl Adolf indítványozza, hogy a közgyűlés a gyöngélgedés miatt távol lévő marosi Máday Izidor ny. min. tanácsos, elnök iránti hálás ragaszkodása jeléül melegen üdvözölje a szeretett elnököt.

A közgyűlés ezen indítványt lelkesen magáévá teszi.

Több tárgy nincsen, elnöklő a közgyűlést és nagygyűlést bezárja.

Választmányi és végrehajtóbizottsági gyűlés.

Az Országos Állatvédő Egyesület választmánya és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének végrehajtó bizottsága 1916 máj. 25-én tartotta együttes gyűlését. Jelen voltak K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bíró elnöklő mellett Grimm Gusztávné, Fenyvessy Adolf, Grimm Gusztáv, dr. Stern Adolf alelnökök, Fodor Árpád főtitkár, Hänsler Károly titkár, Gách Istvánné, özv. Kolozsvári Károlyné, Krizsbay Mária, özv. Schmidt Sándor kir. ítélőtáblai bíró alelnöke, özv. Szini Károlyné, Fein Dávid választmányi tagok, Fürth Dezső, Raitsits Emil, Jandaurek Aurél az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesület nevében, Fliegl László, a székesfővárosi állategészségügyi telep igazgatója, Uj Dezsóné rendes tag. Kimentette magát dr. Samassa János és Koncs Sándor, utóbbi Miskolcra.

Elnök megnyitja az ülést és felkéri a jegyzőkönyv

hitelesítésére Grimm Gusztávnét és özv. Kolozsvári Károlynét.

1. Hänsler Károly titkár bemutatja a múlt ülés jegyzőkönyvét, melynek szövege felolvasása után megjegyzés nélkül tudomásul vétetik.

2. Fodor Árpád főtitkár előadja az anyaegyesület és a szövetség működéséről szóló jelentését, mely a következő:

Legutóbbi ülésünk óta, mely február 26-án volt, következőkről számolhatok be:

Máday Izidor ny. min. tanácsos, elnök urat gyöngélgedés miatt K. Nagy Sándor táblabíró, alelnök úr helyettesítette.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a madarak és fák napjának a középfokú iskolákban való meghonosítása érdekében felterjesztett kérelmünket a mai háborús viszonyokra való hivatkozással egyelőre nem teljesítette, méltányolva azonban egyesületünk nemes törekvéseit, felkérte az elnökséget, hogy a békés állapotok helyreálltával tegyen ezen ügyben újabb előterjesztést.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr jóváhagyólag tudomásul vette a madarak és fák napja érdekében az egyházi főhatóságokhoz, kir. tanfelügyelőségekhez, közigazgatási bizottságokhoz és tankerületi kir. főhatóságokhoz intézett körleveleinket. E körlevelekre már számos körrendelet adtak ki és küldtek meg egyesületünknek a hatóságok.

Március 6-án az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett országos állattenyésztési értekezleten szövetségünk képviseletében a főtitkár jelent meg és az állatvédelem terjesztésére falragasz és röpirat kiadását javasolta. Az értekezlet naplója már megjelent és az előterjesztést egészében közli.

Gyermeknapvárunk 1916. évi folyamából 287,700 példány fogyott el. E szép eredményért, amilyet még eddig nem értünk el, meleg elismeréssel és köszönettel adóztunk Magyarország tanítóságának a Néptanítók Lapjában.

Gyermeknapvárunk 1917-iki évfolyama immár sajtó alatt van. Szabolcska Mihály, Benedek Elek, Pásztor József, Szöllösy Oszkár és más jeles írók tisztelték meg kiadványunkat műveikkel, a pályázatra is gazdag anyag érkezett be, így tehát jövő évi Gyermeknapvárunk is magas színvonalú lesz. A címlapon öfelsége legmagasabb engedélyével néhai Ottó főhercegnek, trónörökösünk atyjának szép olajfestménye lesz — Cseley József tanár és festő másolatában.

Multkori választmányi gyűlésünk megbízásából kérelmet közöltünk a napilapokban az ebtartó közönséghez, hogy az ebkinzások megelőzése végett vigyázzanak kutyáikra és szereljék fel őket szabályszerűen ebvédőjeggyel, szájkosárral és pórizzal, ha ebből van.

Az ebfogó készülékek tudakolására körlevelet küldtünk hat külföldi egyesülethez. Értékes felvilágosító válaszokat kaptunk, melyeket titkárunk fog ismertetni.

Megbízotti értekezletünkön előterjesztett indítványa kapcsán Koppély Géza kir. tanácsos megbízottunk 10 példányt küldött egyesületünknek a cukorgyárosok által „A melasz mint takarmány” című tanulmányból. A cukorgyárosok egyesülete azonban kérdésünkre úgy nyilatkozott, hogy a melasz általános használata a háború alatt a gyártás csökkenése miatt nem lehetséges. A Fuvaros Ipartársulat azonban enyhíti a bajt, mert zabos melasztakarmányt bocsát tagjainak rendelkezésére.

Szombathely rendezett tanácsú város szabályrendeletet alkotott a fejőstehenek tőgyének mesterséges megnyitása ellen. Az Országos Állatvédő Egyesület kérvényt adott be a földmívelésügyi miniszter úrhoz hogy országosan rendelje el hasonló szabályrendeletek kiadását és körlevelet intézett e tárgyban az összes törvényhatóságokhoz.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettől kapott füzetet, mely az olajtartalmú magvak termesztését ismerteti, megküldtük minden szövetséges egyesületünknek, hogy

madárvédelmi célokra termeljenek és termeltessenek másokkal is olajtartalmú magvakat, különösen napraforgót.

Küldtünk még szövetséges egyesületeinknek 1—1 példányt Csörgey Titusnak „A fészekodvak ügye a háborúban” és Gönczy Miklósnak „Herman Ottó” című füzetéből.

Dr. Koch Nándor áll. főgimn. tanárnak az Országos Pedagógiai könyvtárban tartott előadásához anyagot szolgáltunk az iskolai állat- és növényvédelem köréből és képviselőink, Grimm Gusztávné alelnök, Gách Istvánné vál. tag és a főtitkár megjelentek az előadáson. Jelen voltak képviselőink az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesület előadásán is, melyet Lendl Adolf dr., alelnökünk megnyitójával Raitsits Emil szerkesztő tartott a magyar ebről.

Pásztor Józsefnek „Négy lábú bajtársaink. Állatok a háborúban” című jó szívből írott kitűnő könyvének egy-egy példányát meleg, ajánló körlevél kíséretében egyesületünk költségén megküldtük működésben levő szövetséges egyesületeinknek, miután 25% árengedményt és a postadíj mentességét eszközöltük ki Légrády testvérek kiadótól. Már történt is sok megrendelés.

Állatkinzási ügyekben több feljelentést tettünk. Különösen kiemeljük a bazini állatkinzó marhaszállítás ügyét és gyepmesterek elleni feljelentéseinket.

Megbizottaink derekasan működtek; különösen Nikolits György szerkesztő, aki jelentése szerint az 1915. évben Budapesten és környékén 74 esetben akadályozott meg állatkinzást és 23-szor volt a rendőrségen tanúnak beidézve. Makay Béla min. tanácsos is sikeresen működött, dr. Samassa János főhadnagy pedig egy feljelentés kapcsán adott jelet arról, hogy visszaérkezett a hadszíntérről és újra felvette a harcot itthon.

Kellemes és üdvös összeköttetésbe léptünk az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesülettel, a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társasággal, a „Vadászat és Állatvilág” szerkesztőségével.

Hivatalos lapunk általános föllendülést mutat. Körleveleink és vezércikkeink nyomában sok jelentés érkezett be, melyeket mind közöltük lapunkban. Csak a nagygyűlésre és két évről kiadandó évkönyvünk számára küldött évi jelentéseket nem közöltük még.

Közgyűlésről küldtek beszámolókat bajai, hontvármegyei, pozsonyi, nyíregyházi, szentgotthárdi és temesvári szövetséges egyesületeink. Ezenkívül Hont vármegyéből és Szegedről választmányi ülést jelentettek. Nyíregyháza, Szentgotthárd, Czeldömölk, Szeged, Miskolc, Krassó-Szörény vármegye, Sáros vármegye, Szolnok egyesületei meleg együttérzésükről és buzgó törekvéseikről adtak szép nyilatkozatokat. A panaszok ugyan nem hiányoznak a háborús körülményekről, de a szebb jövőben való bizalom csak egy szövetségesünket hagyta el, ez a Nagybányai Állatvédő Egyesület, melynek vezetője küldeményeinket is visszaküldi. Krassó-Szörény vármegyében Szenes I., Kolozsvárott Péter Béla dr., Esztergomban Marosi József elnök lemondott. Szolnokon a hadbavonult Winter András elnök özv. Cseky Istvánné alelnöknek adta át az egyesület vezetését, Resiczabányán Gontza Miklós titkár visszatért a hadviselésből és átvette az egyesület ügyeit. Békéscsabán dr. Herzog Henrik titkár nemes áldozatkészséggel a sajátjából törlesztett 20 K-t az ottani egyesület előfizetési hátralékából. Gyulafehérvárott Bodó Ferenc titkár tartja ébren törekvéseinket. Ágoston Károly Eperjesen és Koncs Sándor Miskolcson hatékony ügyes felhívásokat és cikkeket közölt a helyi lapokban. Taiferner Béla Lugoson madártanulmányokat írt és felolvasást tartott a temesvári Arany János társaságban. Szövetséges egyesületeink közül legtöbb Gyermeknapot a következők helyezték el: a szegedi 3850, a kassai 1700, a Hont vármegyei 1250 és a nyíregyházi 1100 darabot. A kassai egyesület nemes áldozattal lemondott a neki járó kedvezményeiről a Gyermeknapok elhelyezésénél.

Megemlítem végül, hogy a Nyíregyházi Állatvédő

Egyesület a szövetség érdemes elnökét Máday Izidor ny. min. tanácsos urat és a főtitkárt tiszteletbeli tagjává választotta.

Kérem jelentésem szíves tudomásul vételét.

3. Häsler Károly pénztáros előadja jelentését. Bemutatja és részletesen ismerteti a 138,679 K 28 f-t kimutató vagyonmérleget és a 15,224 K 27 f forgalmat és 10,874 K 27 f-t feltüntető pénztári kimutatást.

4. A titkár beszámol a 203 alapító és 1117 rendes tagról. Megbizottul felvételük Kramer István.

5. A titkár ismerteti a külföldi állatvédő egyesületektől a kutyák befogásáról beérkezett adatokat. (Az érdekes ismeretést külön cikk gyanánt közöljük.) Ezen tárgyhoz Fliegler László, a székesfővárosi állategészségügyi telep igazgatója, tüzetes tájékoztatást nyújt. A választmány az ügy intézésére Grimm Gusztáv, Fein Dávid és Häsler Károlyból álló bizottságot küld ki.

6. A főtitkár ismerteti a világtalan katonákat vezető kutyákra és a túlszigorú ebzárlati rendelkezésekre vonatkozó felterjesztéseket, melyeket az egyesület és szövetség az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesülettel közösen kíván a m. k. rokkantügyi hivatalhoz és a földművelésügyi miniszter úrhoz intézni. A tárgyhoz szólnak Raitsits Emil, ki az ebtenyésztők nevében üdvözlö a választmányt, továbbá a főtitkár, az elnök és Fein Dávid vál. tag. A választmány a tervezeteket némi módosításokkal elfogadja. (Alkalmilag közöljük az iratokat.)

7. A Szegedi Állatvédő Egyesületnek azon indítványára, hogy a felvidéken újraépülő falvak egyikében madárvédő telep létesíttessék. Grimm Gusztáv, főtitkár, dr. Stern Adolf és elnökölő hozzászólása után határozatba foglaltatik, hogy az indítványt tevő egyesület tervét részletesen ismeresse.

8. A Szegedi Állatvédő Egyesületnek azon indítványát, hogy a Népnaptárban állatvédelmi cikkeket helyezzünk el, az összes népnaptárakra kiterjesztve elfogadja a választmány.

9. A Szegedi Állatvédő Egyesületnek azon indítványát, hogy a javító intézetek révén is terjesszük az állatvédelem eszméjét, a választmány szintén magáévá teszi.

10. A Szegedi Állatvédő Egyesületnek azon indítványára vonatkozólag, hogy a fiatalok felügyelő hatóságai útján is terjesszük az állatvédelem eszméjét, a választmány felkéri az indítványozó egyesületet, hogy ezen előterjesztését részletesebben ismeresse.

11. A Nyíregyházi Állatvédő Egyesület indítványozza, hogy a Gyermeknapra alkoholelles olvasmány, az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga fogadalmi nyomtatványába pedig alkoholelles, józansági ígéret vétessék fel. Többek hozzászólása után a választmány az indítvány első részét elfogadta.

12. Özv. dr. Mészáros Károlyné bemutat egy hírlapcikket, mely szerint a székesfőváros az eb-adót 2 K-ról 5 K-ra és 20 K-ról 50 K-ra szándékozik felemelni. Megbízást kap a titkárság, hogy ezen ügyben a városházán tudakozódjék és a túlmergas ebadóemelés ellen a székesfővárosban esetleg előterjesztést intézzen.

13. Dr. Csuday Jenő egyet. m. tanárnak azon indítványát, hogy a kutyáknak poráron való vezetése ellen foglaljunk állást, a választmány a közegészségügy szempontjából nem fogadhatja el.

14. A Magyarhoni Földtani Társulat felkérte az egyesületet, hogy Herman Ottónak Borsod vármegyében egy barlangnál alkalmazandó emléktáblája leleplezésénél képviseltesse magát. A választmány elhatározza, hogy felkéri Koncs Sándor tanárt, a Miskolczi Állatvédő Egyesület titkárát, hogy ezen ünnepélyen képviselje az egyesület és szövetséget.

Több tárgy nincsen, az elnök az ülést bezárja.

Az ebek elfogása külföldön.

A megkérdezett külföldi egyesületektől a válasziratok megérkezvén, ezeknek és az ezekhez csatolt ismertető mellékleteknek tartalma lényegileg a következő.

A gráci állatvédő egyesület, amelynek állatvédőháza is van, röviden csak annyit ír, hogy ott a kutyák dróthurokkal fogatnak el, a hurokból azonban kocsiba helyezés folytán rövidesen megszabadulnak. A gráci egyesület azonban ebben sajnálattal mégis állatkínzást lát.

A kölni állatvédő egyesület értesít, hogy Köln város területén már néhány év óta nincsen hatósági kutyabefogás. Amikor ilyet folytattak, ott hálót használtak, mely háló egy 1½ méter átméretű erős vaskarikából, 3 méter mély erős fonatu zacskóból és 1¼ méter hosszú nyélből állott. Ezen hálót a kutyára dobták és a kutyát így ártalmatlanná téve ezután kocsiba helyezték. Megjegyzi még a kölni egyesület, hogy mindamellett a gypmestert portyázás alkalmával a közönség ellenszenvvel nézte és állandóan 2 rendőr kísérte.

A zürichi állatvédő egyesület azt írja, hogy ott a kutyák befogását úgy könnyítik meg, hogy a gypmester portyázó útjára szakát visz magával, ezáltal a kóborló kutyák megközelítik őt és így az ott használatos egyszerű bőrhurokkal félénk ebek is közelről befoghatók és ezután pórázon elvezethetők. Barátságosabb ebeknél a szuka révén még a bőrhurok alkalmazása is nélkülözhető. Az egyesület egyáltalában nem tud panasznál a kutyák befogásával kapcsolatosan és ezt az örvendetes eredményt is a szuka alkalmazásának tulajdonítja.

A bécsi állatvédő egyesület a legkimerítőbb adatokat bocsájította rendelkezésünkre. A kutyák befogására vékony dróthurok, bőrrel átvonva, van használatban. Az egyesület közli velünk továbbá az osztrák földművelésügyi miniszternek az összes politikai hatóságokhoz intézett azon rendeletét, melyben a miniszter meghagyja, hogy a kutyák befogása kiméletesen és lehetőleg a csupasz dróthurok mellőzésével végeztessék. Ajánlja, hogy az egyszerű dróthurok helyett ilyen bőrből, kaucsukból való, vagy háló, de legalább is bőrrel átvont hurok használtassék. Az eljáró gypmester-segédék mindenkor szabályszerű viselkedésre utasíttassanak. Gyűjtőkocsikban a befogott állatok osztályozva szállíttassanak. Az állatok kivégzése megbízható felügyelet alatt történjék és ezen alkalommal mindenféle állatkínzás feltétlenül mellőzendő. Egyeseknek azon kívánsága, hogy állatjuk megmérgeztessék, agyonlövessék, a lehetőségig teljesítendő. Ilyen alkalommal esetleg észlelt állatkínzások teljes erővel megszüntetendők. Bécs város tanácsának a gypmester számára kiadott utasításainak 3. §-a szerint legfeljebb ebdűhben gyanus kutyának a befogása végeft szabad épületek belsejébe hatolnia, egyébként a befogások csak nyílt utcán, téren eszközölhetők. Az 5. §. szerint csak bőrrel átvont hurok használható, kivéve ebdűhben gyanus állatoknál. A befogás lehetőleg állatkínzás nélkül eszközöltessék. Karon vitt kutyákat nem szabad elvenni. Az eljáró gypmester-segédék udvariasan és kihívástól mentesen viselkedjenek. 7. §. szerint a gypmester-telep ketrecci mindenkor használatlan alomszalmával látandók el. A bécsi rendőrigazgatóság rendeli: A kutyák befogását kísérő rendőrök kötelesek a gypmester-segédéket megfigyelni, hogy ezek szabályszerűen járjanak el, állatkínzásoktól tartózkodjanak és így okot ne adjanak panasz-ételre vagy ellenszegülésre. Az ekzekúciót kísérő rendőrök lelépése után a kutyák befogását folytatni nem szabad. A bécsi állatvédő egyesület egyéb ilyen tárgyú lépései mellett még 1908. november 26-án az összes osztrák kutyabarát egyesületekkel hivatalos volt egy Bécs város tanácsa által megtartott, az ebzárlatokat és az ezzel kapcsolatos ügyeket tárgyaló értekezleten, amikor az előbbieken felhozott állatvédelmi szempontból kívánatos rendelkezéseket ajánlotta az illetékes hatóságnak.

A berlini állatvédő egyesület hatósági meg-

bízás folytán saját személyzetével végezteti a gazdátlan kutyák befogását. Ez a körülmény magában véve már minden állatbarátban bizalmat kelthet. Ott csak a futni készülő vagy harapós kutyákat fogják el erős bőrrel átvont dróthurokkal, de lehetőleg azonnal pótolják a hurkot nyakszíjjal, amelynek segítségével az állatot a gyűjtőkocsihoz vezetik. Ezen eljárást, mely hosszú éveken át bevált, általános megalégedéssel látják ott.

A kölni állatvédelmi lapban olvassuk, hogy Neisseben a kutyákat általános megalégedésre egy belül bőrrel bélelt kenderhurokkal fogják el, ezt az eszközt Sperling, ottani udvari nyergesmester az állatvédő egyesületeknek jutányos árban szállítja.

Dr. Fliegl Lászlótól, a székesfővárosi állategészségügyi telep igazgatójától telefon útján megkérdeztük, hogy van-e valamely külön tanácsi határozat, vagy székesfővárosi szabályrendelet képező olyan rendelkezés, amely a gypmester-segédéknek kutyák befogása alkalmával tanúsítandó maguktartását, működését szabályozza? Nevezett igazgató erre azt válaszolta, hogy ilyen külön szabályzat nincsen, de személyzete az idevágó törvényekről és szabályokról és ezekből kifolyólag magatartására nézve állandóan szóbeli oktatásban részesül. Az igazgató úr meg is jelent május 25-én tartott választmányi gyűlésünkön és szakszerűleg nyilatkozott a kérdéstről. A szakvélemény részletes szövegét legközelebb közöljük lapunkban. H ä n s l e r K á r o l y titkár.

Az Országos Állatvédő Egyesület köréből.

Monostori Károlyné halála. Monostori Károly állatorvosi akadémiai ny. tanár, kir. tanácsos alelnökünk neje Schuhmayer Béláné Monostori Rózsának, Schreiber Ottóné Monostori Margit vál. tagunknak és Monostori Ágnes író-munkatársunknak édesanyja f. hó 16-án hosszas szenvedés után Budapesten csendesesen elhunyt. A boldogult úrnő végtisztességén egyesületünk képviselőiben a főtítkárt jelent meg, ezenkívül az elnökség írásban is kifejezte mély részvétét a lesújtott gyászoló családnak.

Sebők Zsigmond halála. Sebők Zsigmond jeles írónk június 4-én hosszas betegség után elköltözött az élők sorából. A „Jó pajtás“ szerkesztője csakugyan jó pajtása volt a magyar ifjúságnak, de a Maczkó uram és Dörmögő Dömötör kifogyhatatlan humorú írója az állatvilágnak és egyesületünknek is jószívű barátja volt. Őbenne mi is sokat veszítettünk, mert Gyermeknap-tárunkat az ő segítségével, az ő szellemének ajándékaival emeltük a mai színvonalra és tettük Magyarországot legelterjedtebb, népszerűbb kiadványává. Az elhunyt nagy író gyászoló özvegyét részvétiratban biztosítottuk arról, hogy együtt érzünk vele fájdalomban és Sebők Zsigmond emlékének megőrzésében.

Apponyi Albert gróf üdvözlése. Apponyi Albert gróftól egyesületünk is meleg üdvözlő irattal kereste föl 70. születésnapja alkalmával. Hálával említettük meg, hogy öneki köszönhetjük, mint volt vallás- és közoktatásügyi miniszternek a madarak és fák napjának, valamint az Orsz. Ifj. Madárvédő Lígának elrendelését. A gróf ur melegen megköszönte üdvözlésünket.

Báró Pongrácz Vincéné rendes tagunknak köszönő iratot küldtünk azon jóságáért és áldozatkészségéért, mellyel állatmenedékházunkban javításokat végeztetett.

K. Nagy Sándor műve a népkönyvtárakban. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa részéről Wlassics Gyula elnök értesítette egyesületünket, hogy K. N a g y S á n d o r alelnökünknek „A madárbírák“ című kítűnő művét felvette a Népkönyvtári címjegyzékbe s ezzel a fennhatósága alatt álló intézeteknek beszerzésre ajánlotta.

Az ebadó felemelése. Arról értesültünk, hogy a székesfőváros tanácsa a belső területen 20 K-ról 50 K-ra, a külső területen pedig 2 K-ról 5 K-ra szándékozik felemelni az ebadót. Választmányunk megbízásából arra kértük a székesfőváros tanácsát,

hogy ne emelje fel az ebadót, mert különben még nagyobb lesz a gazdátlan kutyák száma és a szerfölötti adóemeléssel épen a legjobb szívű állatbarátokat sújtják.

A MÁV. és a madarak és fák napja. Kérelmünkre az idén a Magyar Kir. Államvasútak igazgatósága is adott ki rendeletet az általa fenntartott iskoláknak a madarak és fák napja érdekében. Szerbák Elek dr. igazgatóhelyettes részletes körleveléből közöljük a következő sorokat: „A megtartandó madarak és fák napja legyen komoly és tartalmas, de emellett lehetőleg ünnepélyes is, ami úgy érhető el, ha figyelmes meghívással és ügyes rendezéssel az iskola igazgatója bele tudja vonni az ünnepi napba a községi előljárókat, az iskolagondnokságot és a szülőket is. Így a madarak és fák napja a serdülő, az ünnepi hangulatokat sokáig őrizgető gyermekeknek nemcsak az értelmére, hanem a lelkére is maradandó hatással lesz.”

Az „Állatvédelem” július–augusztusi összevont száma augusztus elsején fog megjelenni.

A szövetséges egyesületek köréből.

Nagygyűlésünkre a következő évi jelentések érkeztek be:

Kassai Állatvédő Egyesület. Alapítási éve: 1885. újjáalakult: 1911. 1. Elnök: Arányi Antal m. kir. áll. tanítóképző-intézeti ny. igazgató. Elnöknő: báró Melczer Malvin birtokos. Alelnök: Hoffmann Arnold pápai kamarás, teológiai dékán. Titkár: Ravasz István áll. el. isk. tanító. Pénztáros: Nigriny Ernő m. kir. javító-nevelő int. családfő. A választmány 60 tagból áll, melyben az összes kassai tanintézetek igazgatói, az egyes hívelekezetek vezető lelkészei, a helyi hatóságok fejei, a katonai tisztikar s a közélet több előkelősége képviselve van. A szövetségi végrehajtó bizottságba küldendő képviselők: Hoffmann Arnold alelnök és Siposs A. Gyula ipar- s keresk. kamarai elnök. A tagok száma: 4 alapító, 171 évi 2 K-t. fizető és 50 ingyenes tag. Működési eszközök: a) Az 1915. évi Gyermeknapról a háborús viszonyok miatt csak 700 drb.-ot tudtunk értékesíteni. b) A vármegye, főleg pedig Kassa város összes nép- és középiskoláinak vezetőit felkértük, hogy tanítványaikkal téli madáreléset gyűjtsenek, a madarakat télen etessék, a madarak és fák napja ünnepélyt tartsák meg, arra a szülőket s az érdeklődőket hívják meg s az Orsz. Ifj. Madár. Ligát alakítsák meg, illetve fejlesszék. Mivel pedig Kassán a legtöbb iskolát hadikórház céljaira foglalták le s így az összes tanuló alig 3–4 épületben nyertek oktatást, azért e téren a múlt-hoz viszonyítva némi visszaesés állt be s így a helybeli iskolákban a múlt évi 633 tanulóval szemben csak 114 tanulót vettek fel a ligába s a Ferenc József téri áll. el. iskola növendékei közül 200-an vették meg a liga jelvényét. c) Egyesületünk tagjait felhívtuk, hogy a madarak és fák napja iskolai ünnepélyen résztvegyenek. d) Kiosztottunk 2 drb. A) és 7 drb. B) fészekodút s így most összesen 153 drb. fészekodú van kihelyezve, melyekben főleg cinkék s nyaktekercsek telepedtek le, mire vonatkozólag igen kedvező szóbeli jelentéseket kaptunk különösen a Ferenc József téri áll. el. isk. udvartartójában, Mikita Emil kir. törvzs. bíró gyümölcsösében és Varga Bertalan papirkereskedő szőlő- s gyümölcs kertjében elhelyezett odvakról. A télen a Széchenyi-liget s a gyümölcsös kertek, különösen az etető helyek közelében tele voltak különféle cinkékkel, pintyekkel, csuszkákkal, akadt királyka és veresbegy is. e) Kiosztottunk a múlt évről megmaradt 85 drb. G. Soltwedel-féle madáreléség gyűrűt és 8 drb. 1/2 kgr. madárkalácsot, továbbá mivel a fenti madáreléségből az idén nem kaphattunk, aztó vettünk 20 l. kendermagot s 2 kgr. fagyút, és azzal etettük a madarakat. De 3–4 tagunk saját költségén is etette a madarakat. f) Az Orsz. Állatvédő Egyesülettől ajándékba kapott madárvédelmi füzetekből az egyes kórházaknak, lábadozó- s vasútbiztosító osztagoknak, valamint a rendelő szobáikban való

elhelyezés céljából 3 orvosnak összesen 54 drb.-t osztottunk ki. Kiosztottuk továbbá a fent említettek közt 500 darab „A hadi ló kérelme” című röpiratot is. g) Kérelmünkre a vármegye alispánja, egyesületünk választmányi tagja, a vármegyei épületben 5 drb. s a hat járás főszolgabírójának hivatalos helyiségében 1–1 drb. „Ne kínozd az állatokat” című színes képet függesztetett ki. Egy képet pedig a vasúti biztosító színtag hivatalos helyiségeinek folyosóján függesztettünk ki, mely képekkel nagyban felhívtuk a közönség széles rétegeinek figyelmét az állatvédelemre. h) Állatkínzások meggátolása, illetve megtorlása céljából megkerestük a helybeli 6. hadtest térparancsnokságát, az 5. honv. huszár-ezred parancsnokságát 1–1 esetben, a rendőrfőkapitányt pedig 6 esetben. Ez utóbbit az igás állatok kínozását előmozdító rossz utak helyreállítására is felkértük, amely utak rendbe is hoztattak. A rendőrség 12 esetben szabott ki büntetést állatkínzásért. i) A rendőrfőkapitány fölkérésünkre bizonyos időszakokban a kutyák kínzása, a hasznos madarak bántalmazása, a baromfiak kínzása, a növények rongálása ellen, valamint a lovak téli vasalása érdekében adott ki egy-egy rendeletet, illetve falragaszt. Hasonlóképpen elrendelte egy régebbi kérelmünkre az összes fuvarosok kocsiainak számozott névtáblával való ellátását ami az állatkínzások meggátolása szempontjából igen üdvös intézkedés. j) Hadikölcsönre a múlt évben semmit sem jegyezhetünk. A IV. hadikölcsönre azonban szerény viszonyainkhoz mérten 300 koronát jegyeztünk. k) Választmányi s közgyűlést nem tarthattunk, mert a háborús viszonyok miatt sem alkalmas helyiséget nem kaphattunk arra, sem határozatképes gyűlés összehívására nem volt kilátásunk. Költségvetésünk a háború alatt is régi keretek közt mozog, bár több tagunk részint elköltözés, részint elhalálozás folytán, részint a nehéz megélhetési viszonyokra s a minden téren eszközölt adakozásra való hivatkozással egyesületünkben kivált, bár ezek helyei az újonnan belépettek által részben pótolhattak. l) Titkárunk, amennyire a helyi lapok a háborús viszonyok közt tereget engedhettek neki, olykor-olykor egy-egy állatvédelmi cikket közölt s 244 ügydarabot intézett el. m) Egyesületünk vezetősége, úgyszintén 4–5 ügybuzgó tagunk állandóan igyekezett az igás állatok, a baromfiak, a madarak kínzását, s a növények rongálását megakadályozni. Kassa, 1916. évi május hó 31-én. Ravasz István titkár. Arányi Antal elnök.

Soproni Állatvédő Egyesület. Tisztikar: elnök volt Kajaba Lajos áll. felső kereskedelmi iskolai igazgató, meghalt; alelnökök: Hatvan Ferenc áll. felső kereskedelmi isk. tanár és dr. Heimler Károly városi rendőrfőkapitány. Első titkár: Krump Miklós posta- és táv.-felügyelő. Másodtitkár volt Eigner István, mint jart. főhadnagy hősi halált lelt az északi harctéren, Lemberg körül volt posta- és táviratdatiszt. Pénztáros: Gyengő Pál magánzó. Ügyész: Dr. Prosswimmer Sándor meghalt, helye még nincs betöltve. Végrehajtó bizottsági képviselők: Grimm Gusztáv és Monostori Károly kir. tanácsos, tanár (Budapest). Tagok száma: 16 alapító és 204 rendes tag, összesen 220. Bevétel 533 K 70 f, kiadás 246 K 50 f. Vagyonának értéke 3340 K 46 f. Ingyen kiosztott 110 Gyermeknapról és vidéki tagcsoportjainak, a városi rendőrfőkapitánynak és járási főszolgabírónak: „Hogyan szabadítsuk meg az életveszélyesen megsérült katonalovakat szenvedéseiktől” és „A hadi ló kérelme” című füzetet. Felragasztottat a város forgalmasabb helyein: „Kérelem a lótulajdonosokhoz és állatbarátokhoz” című falragaszokat. Előfizetett az „Állatvédelem” folyóiratnak 207 példányára. Hét városi rendőr feljelentett összesen 13 állatkínzási esetet. Ezen rendőrök az egyesület részéről összesen 33 korona jutalomdíjban részesültek. A savanyukuti tagcsoport a vezető bevonulása folytán nem működhetett. A kismartoni tagcsoporttól még nem kapott értesítést a titkár. A sopronkereszturi csoport 6 tagból állott. Az egyesület második titkára, mint tartalékos főhadnagy és Kanyó István tagja mint tartalékos hadnagy a harctéren hősi halált lelték. Be van még a katonaságnál vonulva nyolc tagja. Van nagyobb madár-

védelmi telepe Sopronban öt és vidéken kettő (Savanyukuton és Kismartonban) és ugy Sopronban, mint vidéken több kisebb telep. A nagyobb telepeken van összesen 320 fészekodu, több etetőkészülék és Sopronban két nagy etető-kunyhó is. Hogy az odukból az utolsó évben mennyi romlott meg, még nem lehetett megállapítani.

Köszegi Állatvédő Egyesület. Igen tisztelt Elnökség! A világháború dermesztő szele szerény egyesületünket is érintette. Tisztikarunkból ugyan hadiszolgálatra senki sem vonult be, tagjaink közül is csak kevés, mindazonáltal a komoly gondokkal és a sokféle áldozatokkal követelő megpróbáltatásokkal telített levegő zsisbasztóan hatott munkálkodásunk rendes és elevebb megnyilvánulására. Azonban hála gondos előrelátásunknak, működésünket a súlyos viszonyok sem akaszthatták meg, mert kitűzött céljainkat — bár szerényebb keretekben — de a leglényegesebb pontokban akadálytalanul szolgálhattuk. Még a háború kitörése előtt Köszeg szab. kir. város részéről ajándékozott szálfákából 340 darab fészekodvat készítettünk s így készletünkbeli városunk területén a múlt évben 98 darabot oszthattunk ki díjtalanul részben tagjaink között, részben nyilvános kertekben függeszthettünk ki. A „Köszegi Takarékpénztár“ évenként részünkre juttatott 50 K nagylelkű adományából is törzsvagyonunk kamataiból pedig annyi folyó költség állott rendelkezésünkre, hogy 4 új „Parus“-etetőt szerezhettünk be s a téli madáretetéshez szükséges — bár lényegesen megdrágult — kendermagot beszerezhettük s a tagjainknak járó „Állatvédelem“ előfizetési járulékát is anyaegyesületünknek megfizethettük. Ily módon elértük, hogy a háború által anyagilag sokszorososan és súlyosan igénybe vett közönségünköt a tagdíjakat be sem kellett szednünk, hanem módot adtunk nekik, hogy azokat a háborúval kapcsolatos jótékonyág oltárára áldozhassák. Hazafias kötelességünknek ismertük a hadikölcsön jegyzésében is részt venni s e célra 900 K-át fordítottunk. Kiváló tisztelettel, a Köszegi Állatvédő Egyesület nevében Chernel István, elnök.

Szeged és Vidéke Állatvédő Egyesület. Az egyesület alapítási éve: 1902. Elnök: Orkonyi Ede dr. kuria bír. Aelnök: Landesberg Mór nagyiparos Titkár: Lantos Béla igazgató-tanító. Jegyzők: Hertelendi Jenő és Magyar Imre (hadbavonult) tanítók. Pénztárnok: Kövessy József igazgató-tanító. Ellenőr h.: Lantos Béla igazgató-tanító. Ügyész: Székely Vilmos dr. Szertárnok: Szabó Kálmán városi főkertész. A választmány 30 tagból áll. Az egyesület a világháború által okozott rendkívüli nehéz viszonyok és körülmények közepette is lelkesedéssel, nagy munkakedvvel dolgozott a madár- és állatvédelem eszméinek terjesztésén és mindent elkövetett, hogy ez a gyakorlatban is megvalósítható legyen. A kiválóan szerkesztett Gyermeknaplóból a szegedi iskolák tanulói között 3850 drb-ot helyeztet le. A Madárvégő Liga szervezésére és fejlesztésére megkereste az összes iskolák igazgatóit; ennek öröndetes eredménye az lett, hogy a Ligába 9000 tanuló belépett. A madarak és fák napjának megtartása érdekében szintén megkereste az összes iskolák igazgatóit. A téli etetést a város területén állandóan végeztette. A szemellenző használata ellen, valamint a téli vasalás szükségessége mellett nagyarányú és széleskörű mozgalmat indított, aminek az eredménye már is mutatkozik. Az állatvédelmi eszmék terjesztése és az állatkínzások megakadályozása érdekében az egyesület több alkalommal nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében előadásokat rendezett. Az egyesület minden alkalommal szeretettel és melegséggel karolta és karolja fel azokat a hatalmas célokat, amelyeknek megvalósításáért alakult. Kiváló tisztelettel Dr. Orkonyi Ede elnök. Lantos Béla titkár.

A Krassó-Szörény-vármegyei Állatvédő Egyesület évi jelentése 1915-re vonatkozólag. Alapítás éve 1906. Székhely: Lugos. Tiszteletbeli elnök: dr. Medve Zoltán cs. és kir. kamarás, főispán. Védnök: Fialka K. ny. főispán, meghalt.

Elnök: —. Aelnök: Eckstein Fülöp birtokos. Asbóth Aranka magánzó. Ügyvezető aelnök: Tafferner Béla ny. kir. főg. igazgató. Titkár: Zöld József áll. népisk. igazgató. Pénztáros: Schlinger József kereskedő. Ügyész: dr. Fránkl Béla ügyvéd. Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének végrehajtó bizottságába kiküldött képviselő, az egyesület alapító tagja: Grimm G. Tagok száma ez idő szerint meg nem határozható, mivel sokan hadba vonultak, többen pedig eltávoztak Lugosról, visszatérnek-e, nem tudom. Pénztárosunk is már közel két éve van az orosz harc-téren s így a tagsági díjak sem voltak beszédhetők. Az egyesület bevétele tagsági díjakból: 0. 1200 K alaptőkéje után 72 K kamat. Működésünk: Alaptőkénk kamataiból a szövetségi tagsági díjat fizettük ki, a többi pénzt téli madáretetésre fordítottuk, mivel azonban a rövid ideig tartó havazás miatt erre összesen 12 K-ánk fogyott el, a csekély maradékot a tőkéhez csatoltuk. Egyéb működést nem fejthettünk ki, mert a háborus izgalmak folytán, főleg itt a Délvidéken, a közönség minden figyelme a napi eseményekre irányult s így az állatvédelmi ügyek hátterbe szorultak. Kétszer hívtunk össze közgyűlést, ugyanannyiszor választmányi gyűlést, sajnos, senki sem jelent meg. Ez csak azt mutatja, hogy egyesületünk milyen közönnyel küzd. De erős a reményünk, hogy a háború elmúltával egyesületünk tagjainak érdeklődését ismét felkelthetjük és Isten segítségével nagyobb működést fejthetünk ki úgy Lugos városában, valamint a vidékén. Kelt Lugoson, 1916. évi május hó 8. Tafferner Béla ügyv. aelnök.

A Mecsek-egyesület madárvédő osztálya, Pécs. Alapítási éve: 1906. Az egyesület vezetősége. Elnök: Rech György, városi tanácsos. Titkár: Róna Jenő, főreáliskolai tanár. Pénztáros: Krisztián Gyula, tisztviselő. Választmány: Buzássy Ábel, Chinorányi Ede, Jobszt Béla, Oberhammer Antal, Pintér Ferenc, Rozmanich Timót, Vaniss Sándor. A M. Á. V. E. Sz. végrehajtó-bizottsági képviselő, a szövetségi nagygyűlés képviselői: Rech György városi tanácsos, Róna Jenő főreáliskolai tanár. Bevétel: 125 K. Kiadás: 110 K. Vagyon: 180 K. A működés eszközei: közreműködöttünk a madarak és fák napja megünneplésében. Cikkeket helyeztünk el a helyi lapokban. Állatkínzási esetekben a rendőrségnél eljártunk. Télen etettük a madarakat. A középiskolákban az állatvédelem köréből vett kérdésre jutalmat tűztünk ki. Állatvédelem terén kötelességüket teljesítő rendőröket jutalmaztunk.

Nyiregyházi Állat- és Madárvédő-Egyesület. Alapítási éve: 1906. Elnök: Majerszky Béla kir. tanácsos, nyugalmazott polgármester. Első aelnök: Balla Jenő polgármester. Második aelnök: Leffler Sámuel kir. tanácsos, nyugalmazott főgimn. igazgató, az év végén elhalt. Pénztáros: Surányi Imre bank-igazgató. Ügyész: Halasy János ügyvéd. Jegyző: Vargha Ferenc tanító, hadban. Titkár: Kubacska István tanító. A „Magyarországi Állatvédő-Egyesületek Szövetségének“ végrehajtó-bizottságába kiküldött képviselő: Balla Jenő és Kubacska István. Akadályoztatásuk esetén, mint meghatalmazott: Fodor Árpád tanár a M. Á. V. E. Sz.-nek főtitkára. A hátralekös tagok töröltettek. A tagok száma leapadt 76-ra. Az elnökség új gyűjtést eszközölt. Belépett 25 tag. Az év végén: a tagok száma 101. Bevétel: 1914. évről készpénzmaradvány 17 kor. 30 fillér; kamatokból: 16 kor. 50 fillér; tagdíjakból 129 korona. Összes bevétel: 162 kor. 80 fillér. Kiadás: „Állatvédelem“ 46 korona 34 fillér; erdő- néptemetőkerti öröknek: 27 korona; titkári levelezés: 4 korona; jutalom egy-egy Madárvédő-Liga tagnak az ág. h. ev. elemi iskolában: 5 korona értékű könyv; a róm. kath. iskolában 4 korona készpénz; egyesületi bélyegző: 5 korona 60 fillér; tagsági igazolványok: 20 korona; pénzbeszedésért: 13 korona. Összes kiadás: 124 korona 94 fillér. Készpénzmaradvány: 37 korona 86 fillér. Vagyon: készpénz: 37 korona 86 fillér; takarékpénztári könyvön: 300 korona. Összes vagyon 337 korona 86 fillér. A tagok száma részint elhalálozás, részint elköltözés,

részint hátrányos tagdíj miatti törlés folytán megapadt. Az elnökség új gyűjtést indított. Az eredmény 25 új állat- és madárbarát. Ugy látszik a háboru környületerebbé tette az emberek szívét. Az egyesület két ügybuzgó tagja: Kubacska István titkár és Stoll Ernő választmányi tag a „Nyírvidékben“ az egész év tolymán — értékes közleményeikkel — ébren tartották az állat-, madár- és növényvédelmet. Az „Állatvédelembe“ is irtak közleményeket. Ugy a különböző elemi iskolák, mint a polgári-, főgimn., tanítóképző-, iparos-, kereskedő-tanonciskolák tanítói és tanári kara ez évben is nagy gondot fordított az állat- és madárvédelemre. Az összes elemi iskolákban úgy a városban, mint a tanyákon a madarak és fák napját május hónap megtartották. Dr. Wilt György kir. tanfelügyelő úr — úgy is, mint egyesületünk alapító tagja — felhívást intézett a megyei tanítószághoz, hogy a madarak és fák napját tartsák meg. Állatkinzási eset Juhász Etele rendőrkapitány, úgy is mint egyesületünk választmányi tagjának 2256 Rk./1915. átirata szerint az 1915. évben az 1879. évi XV. t. c. 86. §-ába ütközés kihágás miatt 2 esetben 2 egyén ellen volt kihágási eljárás. Az 1915. évi gyermeknaptárakból Kubacska István titkár 1100 drbot hozatott és a különböző iskolák növendékei között — kartársi segítségével — elárúsított. Sőt a felnőttek közül többen évről-évre számot tartanak a naptárakra. A város az 1915. évi Gyermeknaptárakból tekintettel rendkívüli háborús kiadásaira — egy példányt sem hozatott. Az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga tagjainak száma a megalakítás (1908. év) óta: 4000. Vezetője: Kubacska István tanító. Az évről-évre vizsgáló egy Liga tag az ág. h. evang. elemi iskolában 5 korona értékű jutalom könyvet; a róm. kath. iskolában 1 ligatag 4 korona készpénzt kapott. Egyesületünk a Liga tagjainak megjutalmazását évről-évre fejleszteni fogja. Ettől is vár némelyes eredményt. Továbbá 3 erdőőr, 3 népkerti őr és 3 temető-őr egyenként 3–3 korona jutalmat kaptak. Alkalmazott fészekodvak száma 660 darab. A Liga tagjai között az évről-évre vizsgáló eddig jutalmul kiosztott 84 darab fészekodu. Két Ligatag, akik az erdőhöz közel laknak, jelentette, hogy a kertjükben kitett fészekoduban szécinke fészkel. Fiaikat fel is nevelték. A város az 1915. évben fészekodut nem hozatott. A város által felállított és gondozott oszlopon álló madáretetők száma 7 darab, a ref. iskola udvarán 1 darab oszlopon álló van, a szegényháztéri ág. hitv. evang. elemi iskola udvarán 1 darab falra akasztott. Az „Állatvédelem“ című lap az egyesület minden tagja számára jár. A tagsági díjakból első sorban az előfizetési díj fizetetik ki. A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr által kiadott „Földmívelésügyi Értesítő“-t 1 példányban ingyen kapja az egyesület. A helyi lapok: a „Nyírvidék“, „Szabolcs vármegye“, „Szabolcsi Hírlap“ figyelemmel kísérik az állat-, madár- és növényvédelmet. Szívesen helyet adnak ily irányú közleményeknek. Az egyesület 500 példányban nyomtatott csinos kiállítású tagsági igazolványokat. Mindenik tagjának kiállítva kézbesítette. Elkészítettük az egyesület pecsétjét. A központ által elküldött körleveleket, felhívásokat, kiadványokat az egyesület titkára vette át és intézte el. Az egyesület ügybuzgó elnöke: Májerszky Béla kir. tanácsos, polgármester június hónapban — a városnál eltöltött 40 évi szolgálat után — nyugalomba vonult és augusztus hónap Miskolcra költözött, de egyesületünknek továbbra is tagja maradt. Balla Jenő, egyesületünknek első alelnöke polgármesterré választott. Egyesületünk másodalelnöke: Lefler Sámuel kir. tan., nyug. főgimn. igazgató az év végén elhalt. Nemes, jószívú ember- és állatbarátot vesztettünk benne. Az Országos Állatvédő Egyesület elnöksége részvét-íratot intézett — elhunytá alkalmából — egyesületünk elnökségéhez. Nem dicsekedhetünk nagy eredményekkel. De egy téglát ebben a nehéz háborús évben is vittünk ahhoz az épülethez, amelynek neve „Állatvédelem.“ El nem csüggedtünk. Erős a bizakodásunk, hogy a háboru környületerebbé teszi az emberi szíveket. Az

állatvédő egyesületeknek nem beszűntetni, hanem még nagyobb erővel kell folytatni a munkát. „Aki az állattal kegyetlen, az nem lehet emberséges ember.“ Kubacska István, titkár.

Czellődmölk és Vidéke Állatvédő Egyesület. Az egyesület vezetősége és tisztikara áll: Diszelnök: Hollósi Rupert szent Benedek-rendű apát. Diszelnöknő: Szőgyény-Marich Ferencné Gorcey Paula grófnő. Elnök: Göttmann Bódog nyug. alvez. Alelnök: Nagy Sándor evang. lelkész. Alelnöknő: dukai Takách Mártonné, főszolgabíró neje. Titkár: Oszwald Sándor polg. isk. tanár (a háború kezdete óta a harctéren) Pénztárnok: Bőjtös János ny. ev. lelkész. Ügyész: Dr. Pletnicz Ferenc ügyvéd. Egyesületünk képviselőjére esetenként Göttmann Ede úr budapesti (I. kerület Mártonhegyi út 59. szám alatti) lakos kérétek fel. Az egyesületi tagok száma 142, ebből alapító tag 2, csoporttag 3, rendes tag 137. Az egyesület évi bevétele körülbelül 287 korona. A háború tartama alatt azonban a tagsági díjak beszedése szűnnetelt. Az 1915. évi díjak beszedése most van folyamatban; az 1916. évi díjak beszedése 1917. január havában fog megtörténni, hogy azon év folyamán aztán még az 1917. évi tagsági díjak is beszedhetők legyenek. A pénzvagyoni állás jelenleg 695 kor. 33 fill., ehhez hozzájárulnak még az 1915. és 1916. évi be nem hajtott hátrálások tagsági díjak. Ezen vagyonból 600 kor. nem hadikölcsönkötvénybe van befektetve. Gyermeknaptárak ez évben csak magánadakozásból szereztek be, összesen 96 darab, amelyek a helyi iskolákban osztattak ki. A madarak és fák napját a helyi iskolák csak az iskola helyiségben tartották meg azért, mert a záróvizsgák megtartása ez évben a szokottnál korábban rendeltetett el ezért a szabadba való kirándulásra nem jutott idő. Eddig az egyesület által beszereztetett 1 drb. galambduc-eterő, 1 drb. fészeterő, 3 drb. Antispatz-eterő és 548 fészekodu. Utóbbiakból még raktáron van 80 drb., a többi szétszátott és felfüggesztett. Egyesületünk állatvédő működése a háború alatt csak a téli magánéletre szorítkozott. Minthogy a háború bizonytalan végét megvárni nem lehet, az egyesület most újra felveszi rendes működésének fonalát. Egyesületünknek a jövő hó 4-iki közgyűlésén való képviselőjére Göttmann Ede úr budapesti lakos kérétek fel. Czellődmölk, 1916. május 30-án. Göttmann Bódog, elnök.

Pápai Állatvédő Egyesület. Amint annak idején jelentették is, a Pápa és Vidéke Állatvédő Egyesület a háboru tartama működését felfüggesztette. Minthogy azonban a háboru tovább tart, mint ahogy reméltük és a hosszabb szünetelés az egyesületnek kárára lenne, a f. hó 20-án tartott választmányi gyűlésen elhatározták, hogy az egyesület működését ismét megkezdje és az 1914., 1915., valamint 1916. évekre eső tagsági díjakat is f. évi június hó elején beszedi azon tagoktól, kik a nehéz megélhetési viszonyokra tekintettel, a fizetésre hajlandók. Ebből kifolyólag az Önöknél levő 80 és néhány korona tartozásunkat legkésőbb folyó évi június hónap kiegyenlítjük. Addig is kérjük szíves türelmüket. Egyben értesítem a tekintetes Egyesületet, hogy részint elhalálozás, elköltözés és egyéb okok miatt a tagok létszámában változás történt, úgy hogy jelenleg 62 tagunk van. Pápa, 1916. május hó 27-én. Kiváló tisztelettel Tar Gyula s. k., m. kir. földmívelő iskolai igazgató, titkár, Illés Lajos s. k., m. kir. gazd. s. tanár, jegyző.

Miskolci Állat- és Madárvédő Egyesület. Alapítási éve: 1911. Az egyesület védnöke: Vay Elemér báró, Borsod m. és Miskolcz volt főispánja. Tiszteletbeli elnökök: gr. Haller József, dr. Szentpáli István országgyűlési képviselők dr. Tarnay Gyula Borsod m. és Miskolcz főispánja, dr. Tüdös István ref. püspök. Elnök: dr. Nagy Ferenc polgármester. Alelnökök: dr. Hodobay Sándor városi tanácsos, Vidats János máv. felügyelő. Titkárok: I. Koncs Sándor tanár, II. Deésy Sándor kir. s. tanfelügyelő. Ügyész: dr. Kovács József. Jegyzők: Csollák Ilár tanár, dr. Kiss Arkád fogalmazó, dr. Plank Béla aljegyző. Pénztáros: Drégely Aladár banktisztviselő. Számvizsgálók: Balogh Sándor

banktisztviselő, Leszik Andor bizt. int. tisztviselő és Weltner Mór bankigazgató. A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének végrehajtó bizottságába kiküldött képviselő: Kóncs Sándor tanár. Az egyesület tagjainak száma: 180. Bevétele: 648'95 K, kiadása pedig: 470'44 K, készpénzvagyonra tehát: 178'51 K. A működés eszközei: Terjesztettük mindenekelőtt a Gyermeknap-tárt, melyből az idén 200 példány kelt el. A fák és madarak napjának megtartása, valamint az Ifjúsági Madárvédő Liga megalkotása, illetőleg fejlesztése iránt az országos állatvédő szövetséggel egyidejűleg megkerestük a kir. tanfelügyelőséget, amely meglehetősen körlevélben, iskolalátogatások alkalmával pedig előszóval is felhívta a hatáskörébe tartozó iskolák figyelmét e két ügyre. Madárvédő Ligánk tagjainak a száma ez évben is gyarapodott 300-zal. Sajnálatlaltan konstatáljuk, hogy az idén új fészekodvakat, miután egyetlen odugyárunk üzemét beszüntette, nem helyezhettünk ki; pedig, az ügy terjedő népszerűsége folytán, magánosok is nagyobb számú odut óhajtottak volna kitenni kertjeikben, szőlőikben. A tél folyamán 16 galambduc és számos ablakvetőben láttuk el eséllyel a didergő szárnyasokat. Elfogyott 120 korona árú kender-, napraforgó- és tökmag. E mellett, az egyesület példáján felbuzdulva, magánosok is, különösen tanulók, nagy számmal etették hasznos, éneklő madárkáinkat. De gondoskodtunk, hogy a jövő télen se lássanak szükségét. Az ősz folyamán ugyanis drága pénzen sem kapunk majd olajat tartalmazó magot, ezért a napraforgó termesztésére hívtuk fel a madár-barátok figyelmét és beszerezvén 12 klg. magot, abból 3 klg.-ot az egyesület ültetett el a város gazdaságában, 3 klg.-ot Tóth Pál timárdi földbirtokos volt szíves számunkra elültetett, a többi pedig ingyen osztottuk szét az érdeklődők között. Az állatvédelem érdekében tervbe vett előadásokat az idén meg kellett szüntetnünk, időközönként azonban a helyi napilapokban jelentek meg tanulságos cikkek az egyesület titkárától. Állatkinzási ügyben 12 ízben hozott marasztaló ítéletet ügybuzgó rendőrhatalóságunk.

Székesfehérvári és Fejérmegyei Madár- és Állatvédő Egyesület. A Tisztelt Elnökségnek Budapest. Hivatkozással a Tek. Elnökség 433/1916. sz. alatt kelt nagybecsű átírására évi jelentésünket a következőkben van szerencsénk beküldeni. Védnökök: József főherceg öfensége. Díszelnökök: gróf Széchenyi Viktor főispán, dr. Prohászka Ottokár püspök, Máday Izidor, Chernel István, Meszlenyi Pál főispán, Sárközy Aurél ny. főispán. Elnökök: Saára Gyula polgármester, Szűts Jenő alispán. Alelnökök: dr. Lauschmann Gyula megyei főorvos és Vértessy Lajos földbirtokos Kápolnásnyék. Ügyész: Szűts Andor ügyvéd. Titkár: Marosi Arnold ciszt. r. főg. tanár. Pénztáros: Csendes Géza tanító. Jegyző: Auerbach Gábor tanító. Szövetségi képviselők: dr. Lauschmann Gyula és Marosi Arnold. A tagok száma: 13 alapító, 185 rendes. Az egyesület évi bevétel 1915-ben: törzstőke 699'55 K, folyókiadásokra 336'90 K. Kiadás 141'52 K. Vagyoni állapot év végén: törzstőke 699'55 K, folyókiadásokra 195'38 K. Személyi ügyekben a múlt évhez képest nem történt változás. Egyesületünk a múlt évben a gyakorlati állatvédelem terén a háború szülte viszonyok miatt nem fejthetett ki érdemleges tevékenységet. A rendőrség létszámának megcsökkenése nagyon is éreztette káros hatását, ami különösen nyilvánosan elhelyezett madáretetők nagyfokú megrongálásán látható. Nem kevésbé érzik a kellő ellenőrzés hiányát és az iskolai élet zavarával együtt járó, erkölcsi durvulást fészekoduink. A fedőlapokat erőszakkal ledobálták róluk és így menedéket nem igen nyújthattak. Mindezekkel szemben a csöszök is bevallották tehetetlenségüket és így kellő támogatás híján nem volt módunkban az állapotokon segíteni. A tagdíjak be nem hajthatása miatt anyagi erőink is megcsappantak. Mindazonáltal tartaléktőkénkből még sikerült a tagok számára az „Állatvédelem“-re előfizetni. Továbbá a főgimnázium,

főreáliskola és felsőbb leányiskola növendékei között 10 10 koronát osztottunk ki az állatvédelmet szolgáló pályaművek jutalmazására. Az 1916. évi Gyermeknap-tárból 400 példányt hoztunk forga'omba. Székesfehérvár, 1916. május 22. Kiváló tisztelettel Marosi Arnold egy titkár

Györi Állatvédő Egyesület. Győr, 1916. május 13. A Györi Állatvédő Egyesület 1915. évi működéséről az alábbiakban teszünk meg jelentésemet: A Györi Állatvédő Egyesület tisztviselőinek s tagjainak bevonulása, valamint az itthonmaradottaknak fokozottabb elfoglaltsága miatt működését a háború tartamára felfüggesztette. A tagok a maguk hatáskörében szívesen ügyeltek arra, hogy az állatvédelem ügye ne szenvedjen. Reméljük, hogy az egyesület a békés idők beálltával újra folytatni fogja megkezdett s megakasztott működését. Sok üdvözlettel Bayné.

Esztergomi Állatvédő Egyesület. Grósz Ferenc alelnök jelenti, hogy Marosi József elnök március 14-én lemondott, a titkár hadba vonult, a pénztárnok pedig hosszabb idő óta távol van, a tagok jó része is hadba vonult. Tagdíjakkal hátralekban vannak a tagok, de az egyesület azért előfizet a szövetségi szaklapra. A tagok száma 88 és pedig 15 alapító és 73 rendes tag. Közgyűlést nem tudnak tartani a háború ideje alatt,

IRODALOM.

A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések VI. évkönyve, mely az 1915. évi ünnepélyekről számol be, az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában és Fodor Árpád tanár, egyesületi főtitkár szerkesztésében megjelent. A 9/4 íves könyv 7002 iskola jelentéséről és 120 hatósági körlevélről számol be. A bevezetés hálásan közli a vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerő iratát és az e tárgyban kiadott körlevelek legszebb részleteit. Erre következik a kir. tanfelügyelőségek jelentéseinek áttekinthető ismertetése statisztikai táblákkal és összefoglaló befejezéssel, azután a középiskolák természetvédelméről szóló szakasz, Ort János és Ravasz István ünnepi mintaelőadása, Csörgei Titusnak „Fészekodvak ügye a háborúban“ című cikke a fészekodvak házi előállításáról, az 1916. évi Gyermeknap-tár fényes sikerének ismertetése és végre visszajelentés a tízévi ünnepésre. E befejező szakasz hálásan sorolja föl mindazon egyházfőket, akik legszebb és legtöbb körlevelet adták ki, és azon kir. tanfelügyelőket, akik a legszebb eredményeket érték el. Faültetés 1736, az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga fogadalomtetele 2690, kirándulás 3833, közönség 2589 helyen volt. E nagy számok mind azt mutatják, hogy e nemzetnevelő intézmény még a világháború közepette sem szűnt meg áldásos hatásával a közérkölciséget szelidíteni és a közgazdaság érdekeit ápolni.

Róna Jenő Növénytan Olvasókönyve. Az a kedvező fogadtatás, amelyben Róna Jenő Állattani Olvasókönyvének mindkét kötetét az iskolák részesítették, arra indította a szerzőt, hogy a növénytan oktatás számára is szerkesszen hasonló segédeszköz. Róna Jenő Növénytan Olvasókönyve a Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg. Ajánljuk e könyvet olvasóink szíves figyelmébe. Róna Jenő tanár a pécsi Mecsek-egyesület madárvédelmi osztályának titkára és Állattani Olvasókönyvét annak idején ismertettük.

HIREK.

Levél Morvaországból. Mährisch Schönberg, Hotel „Ludvig“ 916. V. 20. Méltóságos Elnök Úr! Napok óta itt időzöm Morvaországnak ezen ligetekben és kertekben gazdag, kies fekvésű városában. Gyönyörű környékét naponként bejárom. A város közvetlen közelében fenyvesekkel borított magas hegyek emelkednek. A völgyekben festői szépségű falvak, gyártelepek és fürdő-

helyek területnek el. A lakosságnak a természet iránti lelkesedéséről és szeretetéről tanúságot tesznek a városban létesített ligetek, a várost körülövező szebbnél-szebb kertek és különösen a rendkívül gondozott polgárerdő „Bürgerwald“, mely a várostól alig 5 percnyi távolságban domb oldalán fekszik. Kerteket, ligeteket és erdőket betölt a különböző madarak víg éneke. Ezek között azonban alig látni odú-lakókat. A gyakorlati madárvédelem eszközei itt még nem ismerik. Ezért Csörgey Titushoz, a „Madártani Központ“ tudós titkárához azon kérelemmel fordultam, hogy bocsássa rendelkezésemre az „Útmutató“ német példányait, melyeket tegnap átnyújtottam a városi tanács előljárójának (Amtsvorstand). Ez kijelentette, hogy mint lelkes vadász és ornithologus érdeklődéssel viseltetik a gyakorlati madárvédelem iránt s ő is, valamint számos polgár tagja az osztrák birodalmi madárvédő szövetségnek, melynek központja Graz városa. Remélem, hogy Csörgey „Útmutató“-jának tanulmányozása itt is a gyakorlati madárvédelem megalapításához fog vezetni. Ezzel kapcsolatban nagybecsű tudomására juttatom, hogy a Pozsonyi Állat- és Madárvédő Egyesület utolsó közgyűlése indítványomra elhatározta, hogy boldogult báró Berlepsch emlékére egy „Berlepsch-emlékfa“ létesítése által meg fogja örökíteni. Amennyiben a viszonyok megengedik, még e nyár folyamán egy százéves fa törzsén felfüggesztjük a madárvédelem ezen buzgó előharcosának arcképét. Ez lesz a Berlepschfa. Remélem, hogy soraim Méltóságos Elnök Urat jó egészségben találják. Legmélyebb tisztelettel maradok Méltóságos Elnök Úr kész híve: Dr. Kováts Lajos.

A vak katonákat vezető kutyák ügyében megindított mozgalmunkat nagy rokonszenvvel fogadta a napisajtó és több lap (Alkotmány, Pesti Napló) részletesen ismerteti az ügyet az „Állatvédelem“ nyomán.

A Vasárnapi Könyv című folyóirat „A sebesült lovak kórháza“ címen érdekes ismertetést közöl a hadilovak gyógykezeléséről.

Madárvédelmi közlemények. A Pesti Napló „Az elmaradt fecskék“-ről közölt cikkében hírül adja, hogy a fecskék mostani hiányának az az oka, hogy az olaszok ezrével pusztítják őket. A Somogyi Hírlap id. Csutorás Lajos zselicszentpáli tanító tollából cikket közöl „A madárvédelem és a gyümölcsstermelés“ címen. A Győrben megjelenő „Órangyal“ című gyermeklap szép madárvédelmi elbeszélést közöl „A kirándulás“ címen Bayné Tóth Erzsébet kintűnő tollából.

Középiskolai tanulók gazdasági munkában. A válás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett a főigazgatókhoz és tanfelügyelőkhez, melyben felhívta őket, hogy az iskolai év szokásosnál korábbi befejeztekor buzdítsák a középiskolai tanulóifjúságot a sürgős gazdasági munkálatokban való segédkezésre, illetőleg a nyári szünidő folyamán gazdaságokba az ő ismereteiknek és testi erejüknek megfelelő munkakör betöltése céljából való elszegődésre. A középiskolai fejlettebb tanulóifjúságnak a nyári gazdasági munkálatokba országszerte tervezett és közérdekből is felletle kívánatos bevonását a Magyar Gazdaszövetség azzal óhajtja elősegíteni, hogy a diák-munkaerőt kereső gazdaközönség és a gazdasági munkálatokra jelentkező középiskolai tanulók között ingyenes állásközvetítést vállal. Máris nagyszámú jelentkező középiskolai tanuló van a Magyar Gazdaszövetség titkárságánál (IX. ker. Üllői-út 25, I. em.) előjegyezve s aki gazdaságában ilyen diákokat alkalmazni és foglalkoztatni kíván a vakáció tartamára, forduljon egyszerű levelezőlapon a fenti címre. Megjegyzendő, hogy a testileg fejlettebb 15–17 éves diákok között, akik többnyire ellátás fejében vagy csekély zsebpénzért vállalnának valamely gazdaságban nekik megfelelő irodai, ellenőri vagy más munkakört, igen használható segítséget találhatnának erre rászorult gazdáink s emellett a gazdasági munkálatok zavartalanabb elvégzésének ily módon való biztosítása a jövő nemzedék helyesebb irányú neveléséhez is hathatósan hozzájárulna, s megfelelné a mi törekvéseinknek is.

Marhaállományunk védelme. A hadsereg fokozott hússzükséglete és a háboru hosszú tartama olyan intézkedéseket tesz szükségessé, amelyek az állatállomány védelméről, különösen pedig az utánpótlásról gondoskodnak. Ez intézkedések legfontosabbika a tehén- és borjuállomány fenntartásának lehetővé tételése, ami csak szigorú vágatási tilalmak kibocsátásával lehetséges. Értesülésünk szerint legújában a földmivelésügyi miniszter rendeletet küldött az összes állatvásári és állategészségügyi hatóságokhoz, amelyben kimondja, hogy ezentul haszontelene és háromévesnél fiatalabb üszők, illetve üszőborjúk levágását a legszigorúbban megtiltja és az erre vonatkozó régebbi rendeletek érvényben tartásával utasítja a húsvizsgálókat, hogy a megnevezett állatok levágását minden körülmények közt akadályozzák meg. A rendelet megszegését kihágásnak minősíti, amelyet fogházbüntetéssel sújtanak. Az erre vonatkozó tilalom tudvalevőleg már az 1914. október 15-én kiadott 7512. M. E. számú kormányrendelet érvénybelépte óta fennáll s az újabb intézkedés csak e rendelet szigorúbb végrehajtására s a kivételek engedélyezésének korlátozására vonatkozik, amit éppen az OMGE. már tavaly ismételtelen sürgetett. Az Ausztriában május 25-én kiadott hasonló tárgyú kormányrendelet fejősztehéneknek, tenyészállatoknak, ökröknek és üszőborjúknak 2^{1/2} éves korig, bikaborjúknak pedig 2 éves korukig való levágását — kényszervágástól eltekintve — általában eltiltja, azonban a tartományi hatóságoknak megadja a felhatalmazást, hogy megokolt esetben és szakértő meghallgatása után két évnél idősebb üszőborjúk és ökrök levágását kivételesen engedélyezzék, ahol ezt az állattenyésztési viszonyok lehetővé teszik. (Köztelek.)

Az Iglón megjelenő „Szepesti Lapok“-ban olvassuk a következő felhívást: *Üdözzük az állatkínzókat!* Mindgyakrabban tapasztaljuk, különösen most a világháború folyamán, hogy különösen a kocsisok egyik jellegzetes vonása, az állatkínzás nem-hogy szűnőben volna, hanem egyre terjed. Amde Magyarországon az állatkínzás büntetendő cselekmény, melyet megtorlatlanul senkisémmel üzhet. Figyeljük meg pl. a mi egylovas bérkocsisunkat, mint bánik ez nap-nap után lovával. Ismerve rendőrkapitányunk mindenre kiterjedő figyelmét, bizton reméljük, hogy adandó alkalommal intézkedni fog oly értelemben, hogy elmenjen a kedve minden kocsisnak a szegény „pára“ kínzásától.

KÜLFÖLD.

A szájkosár New-Yorkban. A „The National Humane Review“ folyóirat 1915. decemberi számából vesszük a következő adatokat. A városban 1915-ben 225.000 kutya volt, de csak 60.000-nek volt engedélye. Szájkosár nélkül való kutyát többet, mint 45.000-et fogtak be és írtottak ki. A kutyáknak csak egy százaléka van szájkosárral ellátva, dacára annak, hogy a város évek óta iparkodik szabályrendeletének érvényt szerezni. Érdekes adatok a következők. Megmart egyn 3864 tett panaszt. A marást elkövető ebek közül 480-nak szájkosara volt, 510 pórázon volt tartva, és 247 szájkosaras és pórázon tartott volt(!?) a folyóirat közlése a szájkosárkényszer fölösleges voltát azzal is igazolja, hogy a veszettségben elhullott kutyák száma az előbbi évi 318-ról 55-re, a megmart emberek halálesetei 8-ról egyre csökkentek. ▲

Állatvédő őrzáratok. A bécsi állatvédő egyesület március óta úgynevezett állatvédő őrzáratokkal kezdett meg az egyesületi működés keretében, mely újítás életrevalónak és követésre méltónak látszik. A dolog lényege az, hogy az utcákon cirkáló egyes egyének állatkínzások megakadályozása körül igen sok kellemetlenségnek vannak kitéve, míg ha egész csoport állatvédő és állatbarát mutatkozik és tiltakozik az állatkínzás ellen, ez a lehető

legjobb hatással van még azokon a helyeken is, ahol az állatkinzások pl. a kedvezőtlen terepviszonyok miatt úgyszólván mindennaposak. Ezek az őrjáratok, melyekre az egyesület tagjai önként jelentkeznek és pedig férfiak és nők egyaránt, egyelőre kísérletkép folynak. Az egyesületnek egy megbízottja vezeti a k's társaságot 2—3 óra hosszat egy meghatározott útirányban és pedig egyelőre kétszer hetenként. Az eredmény eddig igen kielégítő volt úgy, hogy az egyesület felhívást intéz tagjaihoz, hogy minél többen jelentkezzenek írásban vagy telefonon, hogy ne kelljen túlságos gyakran meghívni a je'ntkezőket. Talán érdemes volna megfontolász tárgyává tenni, nem volna-e helyes nálunk is megkísérelnék az őrjáratokat. Δ

Hindenburg kutyái. Egy berlini pályaudvar vendéglőjébe egy altiszt lépett be két óriási gyönyörű kutyával. A pincér rémülve állott elébe és hivatkozott a főnnálló ebzárlatra. Az altiszt néhány irattal igazolta magát és ettől fogva a legnagyobb tisztelettel bántak mindhármukkal. Az altiszt letelepedett egy asztal mellé és a kissé húzódozó állatokat csak némi barátságos csitítás után tudta lefekvésére bírni. Egy másik asztal mellől egy vendég cukrot nyújtott a kutyáknak és érdeklődve nézegette a kutyák nyakövén látható orosz katonagombokat. Az altiszt felsőhajtott: „Ha tudnék néhány orosz szót, akkor sokkal jobban boldogulnék ezekkel az állatokkal.“ A vendég véletlenül tudott oroszul és az altiszt nagy öröme megermeszte a legszükségesebb néhány orosz szót, melyek segítségével képes volt magát a kutyákkal megértetni. „Most már — mondta az altiszt — Hannoverben is fognak tudni beszélni a kutyákkal.“ Érdeklődve kérdezték, hogy a kutyák gazdája Hannoverben lakik-e? „Békében igen“, — válaszolt az altiszt. „De most kutyák nélkül vadászik az oroszokra Hindenburg, mert a kutyák az övéi és most viszem őket Hannoverbe, a feleségéhez.“ Δ

Szegényfolt — a madarak üldözése. „Szegényfolt“ cím alatt írja az aargauai „Tierfreund“ című folyóirat, hogy a svájci szövetség erdőhatóságának működési jelentéséből az a szegényletes adat derült ki, hogy Tessin Kantonban, az olasz Svájcban az erdőhatóságok közegei 1916-ban, tehát egyetlenegy évben 38,494 madárfogó eszközt koboztak el.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vannak-e káros állatok? E kérdésre kétségen kívül mindenki igennel fog felelni. A káros állatok közé sorozzuk a ragadozó állatokat, melyek az embert is megtámadják. De ebből nem következik az, hogy ezeket az állatokat feltétlenül és korlátlanul ki kell irtani. Ellenkezőleg áll a dolog. A káros állatoknak is megvan a maguk rendeltetése és az ily állatokat is meg kell óvni a teljes pusztulástól, mert szintén tényezői a természetvédelemnek. Hogy példát említsünk, bebizonyított tény, hogy az Amerikai Egyesült Államok délkeleti részében a bizam patkányok hihetetlen mértékben elszaporodtak azért, mert az alligátorokat kiirtották. Indiában a tigrisek túlzott üldözése következtében a mezőgazdaságra nézve káros majmok és vaddisznók szaporodtak el.

A kutyák ugatása. A bécsi „Tierfreund“ áprilisi száma érdekes tanulmányt közöl e címen „Miért ugat a kutya?“ és arra a megállapodásra jut, hogy a kutya ugatásának alapoka, ősoka a félelem. Az ugatást különben szoktatás által szabályozni lehet úgy, hogy a rendőrkutya jeladás céljából mindig kész ugatni, a vöröskeresztes kutyának azonban nem szabad ugatnia.

Egy szegedi úrnő kérdést intézett az Országos Állatvédő Egyesülethez, hogy mikép lehet a kutyát az ugatásról leszoktatni. Néhai Gyulai Pál azt mondta: „A kutya ugat, a karavánhalad“, de egyesületünk szakértője úgy véleményezte a kérdést, hogy a kutya

ugat, a karaván pedig nem halad. Némi habozás után a két ellenkező állításból alapigazságul vonta le az egyesület főtitkára azt, hogy a kutya ugat és hogy ehhez joga is van. Megirta tehát az aggodó úrnőnek, hogy szoktatni, csitítani lehet a kutyát, de ne bántson az bennünket, ha ugat is; hiszen az a természete. Ámde nem is minket zavar a csaholás, hanem a jó szomszédokat. Mert igaz, hogy a kutyaugatás nem hallatszik az égbe, de a szomszéd a legkisebb vakkantást is meghallja és pör tárgyává teszi. Bezzeg megjárta az Országos Állatvédő Egyesület is. Kutyáink azelőtt mindig kint voltak jó időben az udvaron, ámde ugattak, a szomszédok feljelentették őket, az előljárással megbüntette az egyesületet, és most szegény állatok mindig bent kuksolnak a zárt helyiségekben, ketrecekben, még az ablakokat sem szabad kinyitni.

Szegrede irt levelünkre különben a következő választ kaptuk:

„Igen kedves Főtitkár bácsi! Nagy hálaival köszönöm, hogy érdeklődésben oly kedvesen s megnyugtatólag irt. Bizony nehezemre esett volna, hogy örömmöm és bánatom egyetlen módomban álló kifejezéséről teljesen lemondjak. Nem is az én gazdám idegei forogtak szóban, mert ők engem nagyon szeretnek; hanem engem nem kedvelő idegenektől féltettek. De ezentul kedves főtitkár bácsi jóváhagyásából bátran tovább ugatok s a kifogást emelőnek megmutatom a kedves sorait; hadd tudják meg, hogy „a kis kutyák csaholhatnak, a gyermekek meg lármázhatnak egy kicsit!“ Kedves főtitkár bácsi alázaatos szolgája, Szeged, 1916 április 25. P ö t t y i k e.“

A karórágás oka. Zell szerint az a feltevés, hogy a karórágást a lovak unalmukban sajátítják el, téves, mert oly állatok, melyeket évekig nem használnak munkára, pl. a berlini állatkertem egypatásai, nem lesznek karórágók. Zell szerint a szalastakarmány hiányának van befolyása a karórágás keletkezésénél. A ló ugyanis füvére és ha nem kap elegendő szalastakarmányt, hanem inkább abrakon tartják, gyomrát az alom evésével, vagy levegő nyelésével tölti meg. Oroszországban már régen ismeretes szalastakarmány hiánya és a karórágás közötti összefüggés és az orosz lovasság részére kiadott utasításban is olvasható, hogy a pusztáról vagy ménesről kerülő lovaknak eleinte több szénát kell adni, mint zabot, mert különben ezek karórágók lesznek, nem bírják ki a hosszú etetési szüneteket, miután a folytonos jegeléshez szoktak.

Lovagló madarak. Az idők folyamán gyakran merült fel az a vélemény, sőt állítólagos tapasztalat, hogy a kisebb fajta költőzködő madarak a messze délről való nagy utat, a nagyobb madarak, gólyák, darvak stb hátán teszik meg. Legujabban Luigi Alviani, az ismert ornithologus tanulmányainak tárgyává tette a szóban forgó kérdést.

Alviani arról a tapasztalatáról számol be, hogy egyizben Sziciliában 5 —70 repülő gólyából álló csapat közeledését észlelte. Midőn a gólyacsapat már közel volt, a tanár apró madarak csiripelését hallotta anélkül, hogy ilyeneket látott volna. Midőn pedig a gólyák fáradtan és kimerülve a földre ereszkedtek, egyszerre egy nagyobb csapat apró madár merült fel, mely azelőtt látható nem volt és mely nagy sebességgel odább szállott. Mások ezzel szemben azt állítják, hogy a madárcsiripelés nem idegen madarak, hanem még fejletlen gólyák és darvak hangja, melyek gyenge voltak miatt a nagy utat szülőik hátán teszik meg. Tehát ezek is számolnak a lovagló madarak lehetőségével. Természetesen mindaddig, míg alapos megfigyelések útján tényleges adatok nem állanak rendelkezésre, a lovagló madarakat a találgatások és pusztá feltevések sorába tartozóknak kell helyeznünk. Δ

Felelős szerkesztő FODOR ÁRPÁD tanár, főtitkár.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda Budapest.